

Turizm İşletmelerinin ve Paydaşların Başarı Düzeyinin, Yerel Halkın Etkinlik Memnuniyetine Etkisi: Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali Örneği (The Effect of Tourism Business' and Stakeholders' Success Level on Local Community's Event Satisfaction: The Case of Bozcaada Culture, Art and Vintage Festival")

Özge BÜYÜK ^a Simge KÖMÜRCÜ SARIBAŞ ^b

^a Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Ezine Meslek Yüksekokulu, Çanakkale, Türkiye. ozgebuyuk@comu.edu.tr

^b İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Turizm Fakültesi, İzmir, Türkiye. simge.komurcu@ikcu.edu.tr

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
Anahtar Kelimeler: Etkinlik turizmi Memnuniyet Turizm İşletmeleri Bozcaada Yerel halk Gönderilme Tarihi 10 Temmuz 2022 Revizyon Tarihi 20 Eylül 2022 Kabul Tarihi 25 Eylül 2022	Amaç – Çalışmada etkinliklerin düzenlenmesinde görev alan paydaşların başarısının yerel halkın etkinlik memnuniyetine olan etkisini Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali örneklemleri ile belirlemek amaçlanmaktadır. Yöntem – Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Paydaşlar ve yerel halk ile yapılan derinlemesine mülakatlara MaxqDA programı kullanılarak içerik analizi uygulanmıştır. Bulgular – Sonuçlara göre: (1) Festival başarısız olarak değerlendirilmiş, bu başarısızlığın nedeni olarak da profesyonel olmayan yönetim anlayışı gösterilmiştir. (2) Yerel halk etkinlikten memnun değildir, ekonomik getiriler olumlu değerlendirmekle birlikte memnuniyetsizlik nedeni olarak çevresel, sosyal ve kültürel maliyetlere işaret edilmektedir. (3) Paydaşların yönetim anlayışının profesyonel olarak nitelenmemesinin nedeni olarak, birbirleri ile kurdukları ağ yeteneğinde ve halkla iletişimindeki şeffaflıktaki eksiklikler olarak gösterilmiştir. (4) Kaynakların azlığından büyük oranda olumsuz etkilenen ağ yeteneğinin ise kültürel yapı ve adanın tanıtımı ile ilgili geçmişte yapılmış ve halen yapılmakta olan çalışmalar ile de beslendiği ve geliştiği belirlenmiştir. Tartışma – Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali örneklemleri üzerinde yürütülen bu çalışmada etkinliklerin başarısında etkili olan faktörlerin yanısıra, yerel halkın memnuniyet düzeyleri tespit edilerek, aralarındaki ilişkiler tartışılmıştır.

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Keywords: Event tourism Satisfaction Tourism business Bozcaada Local community Received 10 July 2022 Revised 20 September 2022 Accepted 25 September 2022	Purpose – In this study, it is aims to determine the effect of the success of the stakeholders involved in the organization of the events on the event satisfaction of the local people with the sample of Bozcaada Culture, Art and Vintage Festival, Design/methodology/approach – Qualitative research method was used in the study. Content analysis was applied to the in-depth interviews with the stakeholders and local people by using the MaxqDA program. Findings – According to the results: (1) The festival was evaluated as unsuccessful, and the unprofessional management approach was cited as the reason for this unsuccess. (2) Local people are dissatisfied with the event, while economic returns are evaluated positively, environmental, social and cultural costs are pointed out as the reason for dissatisfaction. (3) The reason why the management approach of the stakeholders is not described as professional has been shown as the lack of networking ability they have established with each other and transparency in their communication with the public. (4) It has been determined that the network ability, which is negatively affected by the scarcity of resources, is also fed and developed by the studies that have been done in the past and are still being carried out on the cultural structure and the promotion of the island. Discussion – In this study, which was carried out with the sample of Bozcaada Culture, Art, and Vintage Festival, besides the factors that affect the success of the events, the satisfaction levels of the local people were determined and the relations between those variables were discussed.

Article Classification:
Research Article

Önerilen Atf/Suggested Citation

Büyük, Ö., Kömürçü Sarıbaş, S. (2022). Turizm İşletmelerinin ve Paydaşların Başarı Düzeyinin, Yerel Halkın Etkinlik Memnuniyetine Etkisi: Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali Örneği, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 14 (3), 2482-2500.

1. GİRİŞ

Kültür, içerisinde barındırdığı tarih, mimari, dil, din, yaşam biçimi, sanat ve estetik vb. pek çok unsur ile önemli bir seyahat nedeni olarak kabul edilmektedir. Sahip olduğu zengin kültürel değerlerin yanı sıra, tarımsal çeşitlilik ve coğrafi avantajlar nedeni ile Türkiye’de yer alan pek çok turistik destinasyon, kendine has özellikleri ile ön plana çıkmaktadır. Bu çeşitlilik ve avantajlar yerel etkinliklerin kapsamının ve sayısının her geçen gün artmasında önemli bir etkiye sahiptir. Günümüzde turistik destinasyonlar, pek çok kültürel, toplumsal, ekonomik fayda barındırmasıyla hem geleneksel, hem de modern etkinliklere ev sahipliği yapmaktadırlar. Bu etkinlikler, ölçeklerine göre mega, hallmark ve büyük etkinlikler ile yerel etkinliklerden de oluşmaktadır.

Bu çalışma, yerel kültürel etkinliklerden biri olan Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali özelinde etkinliklerin düzenlenmesinde görev alan paydaşların başarısının yerel halkın etkinlik memnuniyetine olan etkisini belirleme amacını taşımaktadır. Nitel araştırma yönteminin benimsendiği çalışmada derinlemesine mülakatlar aracılığı ile toplanan veriler, MaxqDA 2020 (Verbi Software, 2019) programı aracılığı ile içerik analizine tabi tutulmuştur. Literatürde yerel etkinliklere yönelik yapılan araştırmaların kısıtlı sayıda ve çoğunlukla ekonomik katkılar üzerine odaklanmış olduğu görülmektedir. Dolayısı ile bu çalışmanın, ekonomik etkilerinin yanı sıra, halk üzerindeki sosyo-kültürel etkileri nitel yöntemlerle derinlemesine ortaya koyması nedeni ile literatüre katkısı olduğu düşünülmektedir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Etkinlik turizmi, ziyaretçi sayısını azami seviyeye çıkarmak için kimi faaliyetlerin planlama, geliştirilme ve pazarlama (Getz, 1997: 16) sürecinin bütününe verilen isimdir. Etkinlik turizmi kapsamında değerlendirilen faaliyetler, ölçeklerine göre sınıflandırıldığında, daha dar coğrafi alanlarda gerçekleştirilen etkinliklerin yerel etkinlikler kapsamında değerlendirildiği görülmektedir. Minör etkinlikler olarak da anılan (Wagen, 2007) bu tür faaliyetler, yaşam buldukları coğrafi alan boyutunun yanı sıra, taşıdıkları amaçlar ve içerikleri açısından da diğer etkinliklerden ayrılmaktadırlar.

Yerel etkinlikler, çoğunlukla yöre halkının rutin hayatını hareketlendirmek amacı taşıyarak boş zaman kavramına odaklanmakta; yaratılan faaliyet serileri sayesinde aynı zamanda kapsayıcı bir toplum planlama sürecinin oluşmasına da aracı olmakta (Jepson ve Clerke, 2013: 7), destinasyonların kendilerine has özellikleri dolayısı ile farklı kültürlere ait spesifik özelliklere (Argan, 2007) sahip olmaları ve çok çeşitli içerikler ortaya koymaları ile ön plana çıkmaktadırlar.

Fuarlar, festivaller, sosyal, kültürel, sportif etkinlikler, ödül törenleri (Timur ve diğ., 2014), şenlikler, panayırılar, yöresel yarışmalar, spor müsabakaları, hasat kutlamaları, bağbozumları yerel etkinlikler kapsamında değerlendirilebilen örneklerdendir. Manisa Mesir Macunu Şenlikleri, Kırkpınar Yağlı Güreşleri, Gelibolu Sardalye Festivali, Malatya Kayısı Festivali, Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali, Erzurum Oltu Festivali, Urla Enginar Festivali vb. Türkiye’de gerçekleştirilen yerel etkinliklerin örnekleri arasında yer almaktadır. Festivaller, düzenledikleri zaman dilimi dâhilinde ziyaretçilerin ilgili destinasyonu ziyaret etmesi ile gerçekleşmektedir. Sınırlı ve sürekli olan bu etkinlikler sayesinde; bir turizm destinasyonuna dair farkındalık, çekicilik ve kârlılık artmaktadır (Gül ve Şeyhanlıoğlu, 2021: 508). Yerel etkinliklerin, yöre halkının toplumsal etkileşimini arttırması (Binbaşoğlu ve Gültekin, 2017: 3), düzenledikleri bölgeye ekonomik katkılar sunması, kalkınmaya destek olması, alt ve üst yapının gelişimine ön ayak olmasının (Yolal ve diğ., 2009: 277) yanı sıra; destinasyon imajı oluşturulması, bölgeye yönelik olan aidiyeti artırması, sosyo-kültürel değerleri yaşatması (Sullivan ve Jackson, 2002; Cizmici ve Causevic, 2017; Ercan ve Civelek, 2020) gibi başka olumlu etkileri de bulunmaktadır. Düzenlenen yerel etkinliklerde aynı zamanda paydaş eşitliğine vurgu yapılmakta, toplum değerleri başta olmak üzere doğal, kültürel ve sosyal çevrenin korunmasına da dikkat çekilmektedir (Jepson ve Clerke, 2013). Seyir, tadım, gözlemleme, canlandırma, katılım gibi faaliyetler ile çeşitlendirilen bu etkinlikler, katılımcıların farklı kültürlere ait deneyimler yaşamasına imkan vererek; yeni şeyler öğrenmelerini de sağlamaktadır (Kim ve diğ., 2010). Tüm bu etkiler, literatürde bireysel, toplumsal ve kültürel faydalar olarak gruplanmaktadır (Delamere, 1998; Delamere, 2001; Wood, 2006; Dinaburgskaya ve Ekner, 2010; Woosnam ve diğ., 2013). Belirtilen olumlu etkilerin yanı sıra yerel etkinlikler, tüketim fiyatlarının artması, vergi oranlarının yükselmesi, tarihi ve kültürel varlıkların zarar görmesi, ses gürültü kirliliği yaratması, asayiş ve trafik sorunları oluşturması gibi kimi olumsuz etkilere de neden olabilmektedirler (Dwyer, ve diğ., 2000; Fredline ve diğ., 2003; Gürsoy ve Kendall, 2006; Kim ve diğ., 2015, Atçı ve diğ., 2016).

Yerel etkinliklerde başarı: mekâna veya ayrılan kaynakların büyüklüğüne bağlı olmaktan çok, yerel halkın, gönüllülerin ve etkinliği düzenleyen paydaşların, çoğunlukla da yerel yönetimden sorumlu birimlerin (Mair, 2011), organizasyon yeteneği, adanmışlığı, çalışma biçimi (Turko ve Kelsey, 1992; Janiskee, 1994; Kömürcü ve Küçükaltan, 2020), şeffaflığı ve aralarında kurulan iletişim kalitesi ile ilintilidir. Ayrıca yerel etkinliklerin başarı koşulları içerisinde doğru ve planlı tanıtım faaliyetlerinin yeri de göz ardı edilemez görülmektedir (Kömürcü ve diğ., 2018). Gürsoy ve diğerlerine (2002) göre yerel etkinlikler, yöre halkının desteği, katılımı, bilgisi göz ardı edilerek planlandığında, başarısız olma riski taşımaktadır. Etkinlik turizminin, özellikle de festivallerin gelişmesini ve sürdürülebilirliğini sağlamak için (Song ve diğ., 2015) ilgili destinasyonda yerleşik olan yerel halkın tutum ve tepkisini ölçmek, olumlu olumsuz görüşleri harekete geçiren faktörleri belirlemek, destek ve ilginin artırılması (Li ve diğ., 2020) ve olumlu çıktılarının çoğaltılması açısından önem taşımaktadır.

Hem uygulamada hem de teoride etkinliklere verilen önem günden güne artmakta olsa da, literatürde küçük ve yerel etkinliklere dair araştırmalar halen kısıtlıdır (Kim ve diğ., 2010). Diğer yandan yerel etkinlikleri konu alan çalışmaların büyük bir bölümü ekonomik katkı (Burgan ve Mules, 1992; Gelan, 2003; Daniels ve diğ., 2004; Dwyer ve diğ., 2006; Robertson ve diğ., 2009; Erden ve Yolal, 2016) üzerinde yoğunlaşmaktadır ve yerel halk üzerindeki etkilere dair araştırmalar (Small ve diğ., 2005; Tassiopoulos ve Johnson, 2009; Woosnam ve diğ., 2013; Binbaşoğlu ve Gültekin, 2017; Sert, 2017) görece daha az sayıdadır. Dolayısı ile bu çalışmanın, yerel etkinliklerin ekonomik etkisi yanı sıra Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali vakası aracılığı ile halk üzerindeki sosyo-kültürel etkileri de ortaya koyması bakımından, literatüre katkısı olacağı düşünülmektedir. İlgili konuda keşifsel bir çalışma sürdürülmüş olması; hem mevcut durumun tespiti, hem de yerel etkinliklerin düzenlenmesinde etkisi olan paydaşların başarısı ile yerel halkın memnuniyet düzeyi arasındaki ilişkinin varlığını, seviyesini ve içeriğini derinlemesine ortaya koyma açısından anlamlıdır.

Bozcaada, Çanakkale ilinde ana karadan 6 km açıkta yer alan; ulaşımı yaz aylarında sayısı arttırılan arabalı vapurlar ile sağlanan, Türkiye'nin köyü olmayan tek ilçesi ve 3. büyük adasıdır. Daha çok butik konaklama tesislerinin yer aldığı destinasyon, ağırlıklı olarak iç turizme ve günübirlikçilere hizmet vermektedir (Türkmen, 2020). Ada üzüm bağlarının zenginliği ve şarap üretimi açısından nispeten etkindir (Çavuşoğlu, 2012). Adada her yıl geleneksel olarak Ayazma Panayırı, Yerel Tatlar Festivali, Bağ Bozumu Festivali, Bozcaada Maratonu, Uçurtma Şenliği, Deniz Kuvvetleri Yat Yarışı, Caz Festivali, Ekolojik Belgesel Festivali, Ozan Günleri, Homeros Okumaları vb. pek çok etkinlik düzenlenmekte ve bölgeye coğrafi yakınlığı olan büyük kentlerden etkinliklere yoğun bir katılım sağlanmaktadır. Yerel ekonomi, genel olarak turizm, bağcılık, şarapçılık ve balıkçılık üzerine kurulmuştur. Adada geçmişte yaygın olarak yapılan süngercilik, günümüzde artık yapılmamaktadır. İlçede özel sektöre ait 6 adet şarap fabrikası ve 1 adet şarap imalathanesi bulunmakta olup; 6000 ton şarap üretim kapasitesi ile bu işletmelerde 63 kişi istihdam edilmektedir. Ayrıca adada 47 otel ve 97 pansiyon ile 2200 yatak kapasitesi bulunmaktadır (Bozcaada Kaymakamlığı, 2021).

Yirmi seneden daha uzun bir geçmişe sahip olan Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali her yıl Eylül ayının ilk haftasında üç gün süre ile gerçekleştirilmektedir. Etkinlikler, adalı şarap üreticilerinin ve bağ sahiplerinin kendi bağlarında düzenledikleri bağbozumları ile temsili bir tören ile başlamaktadır. Festival süresince çeşitli tadım etkinlikleri ve kültür sanat faaliyetleri gerçekleştirilmektedir (<http://www.bozcaada.bel.tr>, 2022).

Bozcaada'nın yiyecek-içecek kültürünün tanıtılıp sürdürülmesinin yanı sıra, doğal ürünlerinin korunması açısından önemli girişimler arasında (Saatçi ve Demiral, 2018) gösterilen festivalin açılışının yapıldığı ilk gün, yerel kültürel müziklerin, dansların, kıyafetlerin sergilendiği bir de kortej düzenlenmektedir. Etkinlik süresince ada merkezinden turist taşımak üzere tasarlanmış römorklar vasıtası ile bağlara ziyaretçi götürülmekte olup, gün boyunca üzüm kesme, toplama, bağ bakımı gibi sembolik faaliyetler bağ sahiplerinin gözetiminde yapılmaktadır. Festival, yöresel ürünlerin tanıtımının yanı sıra markalaşma açısından da oldukça önem taşımaktadır (Aksu ve diğ., 2017). Konuklar, satın aldıkları biletler karşılığında, bağlardaki bu etkinliklere katılmakta ve aynı zamanda kendi topladıkları meyveleri satın alabilmektedirler. Bağ etkinlikleri için satılan biletlerden toplanan gelirin küçük bir kısmı bağ sahiplerinin kurmuş oldukları Bozcaada Tarımsal Kalkınma Kooperatifi'ne, kalan bölümü misafir ağırlayan bağ sahibine verilmektedir. Festivalde hasadı gerçekleştirilen üzümler küfelerle doldurularak at arabaları, traktörler ve pırpırlar vasıtasıyla tören alanına taşınmaktadır. Festival kapsamında en kaliteli Bozcaada Çavuşu üzümünün seçildiği bir üzüm yarışması ile şarapçılık-bağcılık konulu bir bilgi yarışması düzenlenmektedir (Dardeniz ve diğ., 2011). Etkinlikler boyunca hangi bağın ne zaman turist ağırlayacağı kooperatif tarafından yapılan sıralama ile belirlenmektedir. Festival,

genellikle Türkiye çapında ünlenmiş bir pop sanatçısının verdiği konser ile sona ermekte ve son günün Cumartesi'ye denk gelmesine hassasiyet gösterilmektedir. Özellikle kapanış günü, adaya gelen ziyaretçilerin büyük kısmını çevre kasaba ve yakın kentlerden gelen günübirlikçiler oluşturmakta olup, bu sayı ada nüfusunun kimi zaman 3 katına kadar ulaşabilmektedir. Bozcaada'nın nüfusu 3 bin 98 kişi olarak belirlenmiştir. İlçe nüfusu yaz aylarında yazlıkçılar ve turistlerle birlikte 10.000'i bulmaktadır (<http://www.bozcaada.gov.tr>, 2022).

Ege Denizi'nin kuzeyinde Çanakkale iline bağlı ve Türkiye'nin hiç köyü olmayan tek ilçesi olarak bilinen Bozcaada, büyük kentlere olan yakınlığı, bölgenin tarihi ve kültürel dokusu, kendine has endemik türler bulundurması, sportif imkânlar sunan iklimi ve rüzgârı (<https://www.bozcaadarehberi.com>, 2022) dolayısı ile Marmara Bölgesi'nin önemli turistik destinasyonları arasında yer almaktadır. Turizm sezonu dâhilinde Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali'nin yanı sıra; Bozcaada Yarı Maratonu ve 10 K Koşusu, Uçurtma Şenliği, Ayazma Panayırı, Uluslararası Yerel Tatlar Festivali, Uluslararası Ekolojik Belgesel Film Festivali (<http://www.bozcaada.bel.tr>, 2022), gibi pek çok etkinliğe sahne olan ada, dolayısı ile etkinlik turizmi ile ilgili olarak çalışmalar yürüten araştırmacıların da ilgi alanları arasında yer almaktadır.

Literatürde Bozcaada Yerel Tatlar Festivali özelinde Çanakkale mutfak kültürü üzerine hazırlanan ve gastronomik etkinliklerin incelendiği bir yüksek lisan tezinin (Kömürcü, 2013) yanı sıra Bozcaada Yerel Tatlar Festivali'nin Bozcaada'ya olan etkileri yerel halkın ve etkinliğe dair algılarının konu edildiği (Kömürcü ve diğ., 2014) bir makale bulunmaktadır. Diğer yandan Çoban ve diğerleri (2017) tarafından yapılan araştırmada mevsimsellik probleminin çözümünde etkinliklerin araç olarak kullanılması, Bozcaada örneği üzerinden incelenmiştir. Durmaz (2017), hazırladığı kavramsal çalışmasında: Bozcaada ve Gökçeada örneğinde panayır etkinliklerinin içerik ve işlevleri üzerinde durmuştur. Literatürde ayrıca Bozcaada Uluslararası Ekolojik Belgesel Festivali değerlendirmesinin yapıldığı (Çoban ve Ardiç Yetiş, 2020) uluslararası bir kitap bölümü mevcuttur. Son olarak Küçük ve Saatçi, (2022), Bozcaada Yerel Tatlar Festivali'nde Çanakkale mutfak kültürünün yaşatılması üzerine yerel halkın görüşlerinin incelendiği bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Bu açıdan bakıldığında, alan yazında Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali'ne dair yapılmış herhangi bir çalışmanın bulunmaması ve festivaller özelinde paydaş başarısı ile yerel halkın memnuniyeti ilişkisi üzerine yapılan tek araştırma olması nedeniyle ilgili çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

3. YÖNTEM

Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali'nde yerel halkın memnuniyeti ve paydaşların başarı düzeylerinin etkisinin incelendiği bu çalışmada, aynı zamanda toplumsal ve kültürel fayda ve sosyal-çevresel maliyetler konularında derinlemesine bir bakış açısı geliştirmek amaçlanmıştır. Diğer yandan nitel yöntemler, esnek yapıları dolayısı ile araştırmacılara derinlemesine keşifler yapabilmeye imkân sunmaktadırlar (Karataş, 2015) ve bu da vakaların gizli kalmış yönlerinin açığa çıkarılabilmesinde ayrıca önem arz etmektedir. Getz'e (2008) göre: etkinlik turizmi ile öncelikli olarak ekonomik fayda sağlamak amaçlanmaktadır. Ancak etkinliklerin kişisel, toplumsal, kültürel ve çevresel etkilerinin de incelenmesi gerekmektedir. Çünkü sosyal etkilerin göz ardı edilmesinin, uzun vadede olumsuz sonuçlar doğuracağı düşünülmektedir (Gürsoy ve diğ., 2004). Buradan hareketle, çalışmanın araştırma soruları aşağıda sıralanmaktadır:

1. Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali paydaşlarının başarı düzeyi nedir?
2. Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivaline yerel halkın bakışı ve memnuniyet düzeyleri nedir?
3. Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivalinin bireysel, toplumsal ve kültürel faydaları nelerdir?
4. Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivalinin sosyal ve çevresel maliyetleri nelerdir?

Bu çalışmada, etkinlik turizmi kapsamında değerlendirilen festivallerin yerel halk üzerindeki etkileri üzerine yoğunlaşmış ve sözkonusu etkilerin derinlemesine incelenmesine odaklanılmış olması nedeniyle nitel bir araştırma yöntemi kullanılması tercih edilmiştir. Nitel araştırmalar, olay ve olguların kendi doğaları çerçevesinde ele alınarak incelenmesi ve kendi sosyal koşulları içinde saklı bulunan bilginin ortaya çıkarılması mantığı ile şekillendirilen çalışmalardır (İlgar ve İlgar, 2014). Bu sayede tespiti yapılmış veya henüz yapılmamış olan sorunların açığa çıkarılması ve incelenmesi aşamasında öznel ve yorumlayıcı (Seale, 1999) bir araştırma süreci yürütülmektedir. Olay ve olgunun sayısal özelliklerinin önem kazandığı nicel araştırmaların aksine, nitel araştırmalarda araştırılan olay veya olgunun kendisi ön plana çıkmaktadır

(Başkale, 2016; Yıldırım, 2010). Böylece ilgili konuda genelleme yapmak, tahminde bulunmak ve nedensellik ortaya koymaktan çok, derinlemesine tanımlama yapabilmek; olayı/olguyu yorumlamak ve nedensel çıkarımlar yapabilmek imkânı doğmaktadır. Nitel yöntemler kullanılarak gerçekleştirilmiş araştırmalarda incelenmek istenen konu ile ilgili olarak derin bir kavrayış elde etme çabası mevcuttur (Karataş, 2015).

3.1. Örneklem

Pozitif bilimlerde varolan genellemelere özgü olan nicel araştırma yöntemlerinden farklı olarak nitel araştırmalar, bireylere dair kişisel özelliklerin doğasına odaklanmaktadır. Bu açıdan bakıldığında genellemelerden ziyade, bilginin özgün ve derin olma durumunun önemli olduğu iddiasına dayanan nitel araştırmalarda, büyük örneklemelerden ziyade küçük çalışma gruplarından elde edilen verilerle çalışılmaktadır (Baltacı, 2019). Çünkü nitel araştırmalarda genelleme amacı mevcut değildir ve tüm deneyimler, olaya dahil olan bireylerin durumlarını anlamaya odaklanmaktadır. Olay ve olgunun sayısal özelliklerinin önem kazandığı nicel araştırmaların aksine, nitel araştırmalarda araştırılan olay veya olgunun kendisi ön plana çıkmaktadır (Başkale, 2016; Yıldırım, 2010).

Bu vaka çalışması özelinde seçilmiş olan Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali'nin, düzenlenme aşamasında etkin görev alan paydaşlar ve yöre haklı araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde: nitel çalışmalarda başvuru ve zengin bilgi içeren vakaların belirlenerek derinlemesine incelenmesinde sıklıkla kullanılan (Guba ve Lincoln, 1994) amaçlı rastgele örneklem türleri arasında sayılan tipik durum örnekleme tercih edilmiştir. Amaçlı rastgele örneklem seçimi, araştırmalarda zenginliği arttırmak gayesiyle, evreni temsil eden belirli bir örneklem grubundan araştırmaya en çok katkısı olacak daha küçük bir alt grubun belirlenerek (Tashakkori ve Teddlie, 2010) veri toplanması şeklinde açıklanmaktadır. Evrendeki benzerleri arasında ortaya konmak istenen durumu detaylı şekilde açığa çıkarabilecek düzeyde bilgi barındıran birimlerden oluşturularak seçim yapılan tipik durum örnekleme hedef: genellemelere gitmek yerine, mevcut durumların ayrıntılı biçimde açıklanmasıdır (Patton, 2005). Bu kapsamda ele alınan örneklem dhilinde, etkinliğin paydaşları arasında yer alan Bozcaada Belediye Başkanı, Bozcaada Kaymakamı, Bozcaada Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Başkanı, Bozcaada Turizm İşletmeleri Derneği (BOZTİD) Başkanı, yerel işletmeler arasından 1 turizm işletmesi yetkilisi/sahibi, 1 bağ-şarap fabrikası yetkilisi/sahibi yanı sıra; yerel halktan çeşitli mesleklere mensup 6 kişi olmak üzere, toplam 12 kişi ile derinlemesine mülakatlar gerçekleştirilmiştir.

3.2. Veri Toplama Yöntemi

Vaka incelemesi deseninin kullanıldığı bu araştırmanın verileri, yarı yapılandırılmış mülakat yöntemi ile toplanmıştır. Etnografik çalışmalar arasında sayılan ve durum çalışması, örnek olay incelemesi isimleri ile de anılan (Subaşı ve Okumuş, 2017) vaka analizlerinde, veri toplama esnasında yaygın olarak: gözlem, görüşme-mülakat ve doküman analizi yöntemleri kullanılmaktadır. Derinlemesine mülakat, herhangi bir araştırmanın örnekleme içerisinde yer alan katılımcıların ilgili konuya dair fikir, duygu, düşünce, deneyim ve bilgilerini paylaştığı (Baltacı, 2019) ve araştırmacının herhangi bir müdahalede bulunmaksızın kendisi ile paylaşılanları kayıt altına aldığı veri toplama yöntemidir. Çalışmada gerçekleştirilen derinlemesine mülakatlarda kullanılan yarı yapılandırılmış soruların hazırlanmasında, Delamere (2001) tarafından geliştirilen Festival Sosyal Etki Tutum Ölçeği'nden ve Gürsoy ve diğerleri (2004) tarafından geliştirilen Festival ve Etkinliklerin Algılanan Etkileri Ölçeği'nden esinlenilmiştir. Verilerin sınıflandırılması ve analizi esnasında paydaşların başarısına dair oluşturulan kodlar Volgger ve Pechlaner (2014) tarafından destinasyon yönetiminde görev alan organizasyonların başarısının belirleyicileri ve bunların destinasyon başarısı ile ilişkisinin kurulması amacı ile oluşturdukları modelden faydalanarak hazırlanmıştır.

Nitel araştırmalarda geçerlik-güvenirlik nicel çalışmalardan farklı olarak ele alınmakta ve araştırılan konunun mümkün olduğunca tarafsız biçimde gözlenmesi (Yıldırım ve Şimşek, 2013) ile sağlanmaktadır. Ancak nitel araştırmalarda inandırıcılık, geçerlik güvenilirlikten daha çok aranması gereken bir özelliktir. Bunun için altın standart ismi verilen bazı kriterler belirlenmiştir. Bunlar: inanılabilirlik, güvenilebilirlik, onaylanabilirlik ve aktarılabirlik olarak sıralanmaktadır (Guba ve Lincoln, 1982).

İnanılabilirlik: araştırmacının denekleri derinlemesine anlamasına ve bunun için onlarla yeterince vakit geçirmesine, karşılıklı güvene dayanan bir ilişkinin tahsisine dayanmaktadır (Başkale, 2016). Araştırmada veriler, 15.12.2021-31.12.2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş yarı yapılandırılmış derinlemesine

mülakatlar aracılığı ile toplanmıştır. İnanılabilirlik ilkesinin sağlanması için, görüşmelerin her birine, katılımcıların müsaadesi istenerek ve onayları alınarak başlanmıştır. Mülakat öncesinde araştırmanın amacı, yanıt aradığı sorular ve tekniği hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir. Görüşme öncesi yapılan sohbetler, katılımcı kendini rahat ve konuşmaya hazır hissedene kadar devam ettirilmiştir. Her bir görüşme 60 dakika ile 90 dakika arasında sürmüştür.

Güvenilebilirlik: verilerin toplanması sırasında birden fazla araştırmacının çalışması ve basılı literatür kullanılması ile sağlanmaktadır. Çalışma, bu şartı yerine getirmektedir.

Onaylanabilirlik: benzer konulardaki araştırmaların başka araştırmacılarca da yapılabilmesi için tüm verilerin kaydedilmesi esasına dayanmaktadır. Bu aynı zamanda bulgularının araştırmacının değil, katılımcıların deneyim ve düşüncelerinden kaynaklandığını ortaya koymaktır (Arastaman ve diğ., 2018). Araştırmanın veri toplama aşamasında gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler, video ve kayıt cihazı aracılığı ile kayıt altına alınarak, onaylanabilirlik ilkesi yerine getirilmiştir.

Aktarılabirlik: çalışma sonuçlarının benzer durumlara aktarılabilecek şartları sağlaması durumudur. Aktarılabirliğin kanıtlanması için örneklem seçiminin nasıl yapıldığı, katılımcıların özellikleri ve ortam vb. ayrıntılara çalışma içerisinde ayrıntılı olarak yer verilmiştir. Diğer yandan araştırma için gerekli olan etik kurul izni, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sosyal Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 14.12.2021 tarihinde alınmıştır. Kurul karar numarası 2021/22-18'dir.

3.3. Verilerin Analizi

Vaka incelemesi deseninin kullanıldığı bu nitel araştırmada veriler, MaxqDA 2020 Programı aracılığı ile içerik analizine tabi tutulmuştur. Verilerin analizi sırasında görüşme videoları deşifre edilerek, 1'den 12'ye kadar numaralandırılmıştır. Verilerin gruplanıp analiz edilmesinde de aynı bilgisayar programından faydalanılmıştır.

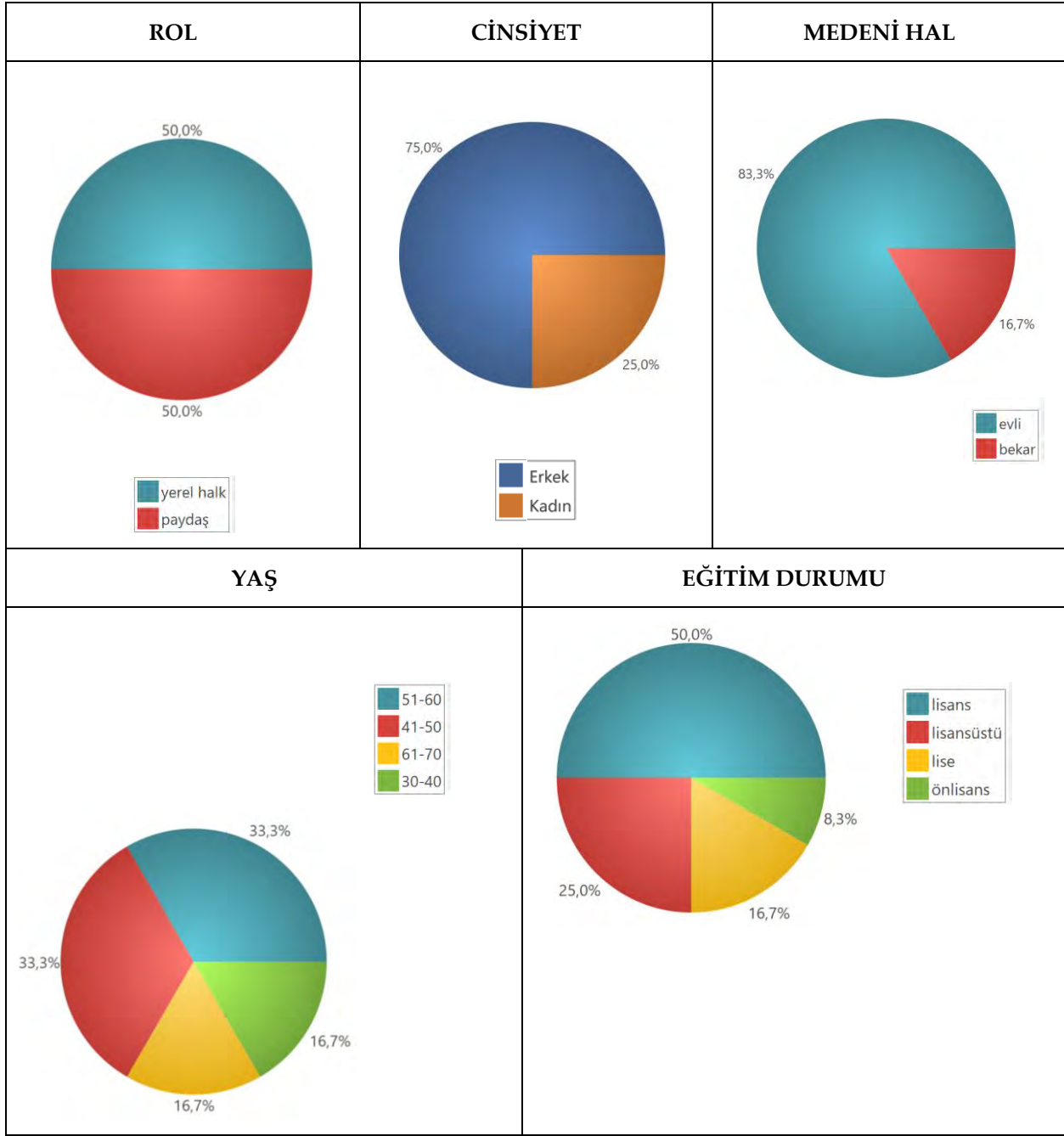
Analizlerin ilk kısmında yer alan paydaşların başarısının ölçülmesinde Volgger ve Pechlaner (2014) tarafından destinasyon yönetimde görev alan organizasyonların başarısının belirleyicileri ve bunların destinasyon başarısı ile ilişkisinin kurulması amacı ile oluşturdukları modelde yer alan, şeffaflık, ağ yeteneği, profesyonellik ve kaynakların mevcudiyeti maddelerinden faydalanılmıştır ve kodlamalar bu ifadeler üzerinden gerçekleştirilmiştir. Modelde yer alan "şeffaflık"; analizlerde, literatürde aynı zamanda etkinliklerin başarısı için gerekliliği üzerinde durulan, yöre halkının desteği, katılımı, bilgilendirilmesi (Gürsoy ve diğ., 2002) faaliyet, zamanlama, bütçe vb. duyurularının yapılması ile ilgili ifadelerle atanan kod olarak belirlenmiştir. "Profesyonellik", kodu paydaşların başarısı için önemli olduğu vurgusu yapılan organizasyon yeteneği, adanmışlık, çalışma tarzı (Turko ve Kelsey, 1992; Janiskee, 1994) ile ilgili ifadelerle atanmıştır. Lade ve Jackson (2004) festivallerin başarısında etkili olan faktörler arasında aynı etki için "yönetim ve planlama" fonksiyonu olarak; Reid ve Arcodia, 2002 "işlevsel planlama", Getz (2008) ise "işlevsel planlama" olarak söz etmektedir. "Kaynakların mevcudiyeti", etkinliğin düzenlenmesinde kullanılan doğal ve yapay tüm kaynaklara dair ifadelerin kodlanması için kullanılırken "ağ yeteneği" kodu paydaşlar arasındaki etkin iletişim ve işbirliği yapma yeteneğine işaret etmektedir (Volgger ve Pechlaner, 2014). Ağ yeteneği festivallerin başarısında etkili olan faktörler arasında benzer bir biçimde Kim ve diğerleri (2008) tarafından "koordinasyon" olarak isimlendirilmektedir.

Analizlerin ikinci kısmında yer alan, yerel halkın memnuniyetinin ölçülmesinde gerçekleştirilen kodlamalar çevresel etki, kültürel etki, sosyal etki, tanıtım, toplumsal kazanım, bireysel kazanım, ekonomik etki ve mimari etki ifadeleri altında toplanmıştır. Bu ifadelerin belirlenmesinde literatürden faydalanılmış ve çeşitli araştırmacılarca festivallerin halk üzerindeki sosyal etkilerini, algılarını ve tutumlarını belirlemeye yönelik olarak geliştirilen ölçeklerin ve araştırmaların (Delamere, 2001; Fredline ve diğ., 2003; Pavlukovic ve diğ., Small, 2007; Gürsoy ve diğ., 2004; Yolal ve diğ., 2016) altboyutlarının ve sonuçlarının bir karması oluşturulmuştur.

4. BULGULAR

Şekil 1'de katılımcılara dair demografik verilere yer verilmektedir. Buna göre, derinlemesine mülakat gerçekleştirilen görüşmecilerin %50'si (f=6) etkinlik paydaşlarından, %50'si ise (f=6) yerel halktan oluşmaktadır. %75'i (f=9) erkek, %25'i (f=3) kadın olan katılımcıların; %83,33'i (f=10) evli, %16,67'si (f=2) ise

bekâr olduklarını beyan etmişlerdir. Katılımcıların yaş aralıkları 30-40 (%16,67; f=2), 41-50, 51-60 (%33,33; f=4), ve 61-70'dir (%16,67; f=2). Çalışmada mülakat gerçekleştirilen katılımcıların eğitim durumları ise lise (%16,67; f=2), önlisans (%8,33; f=1), lisans (%50; f=6) ve lisansüstü (%25; f=3) olarak listelenmiştir.

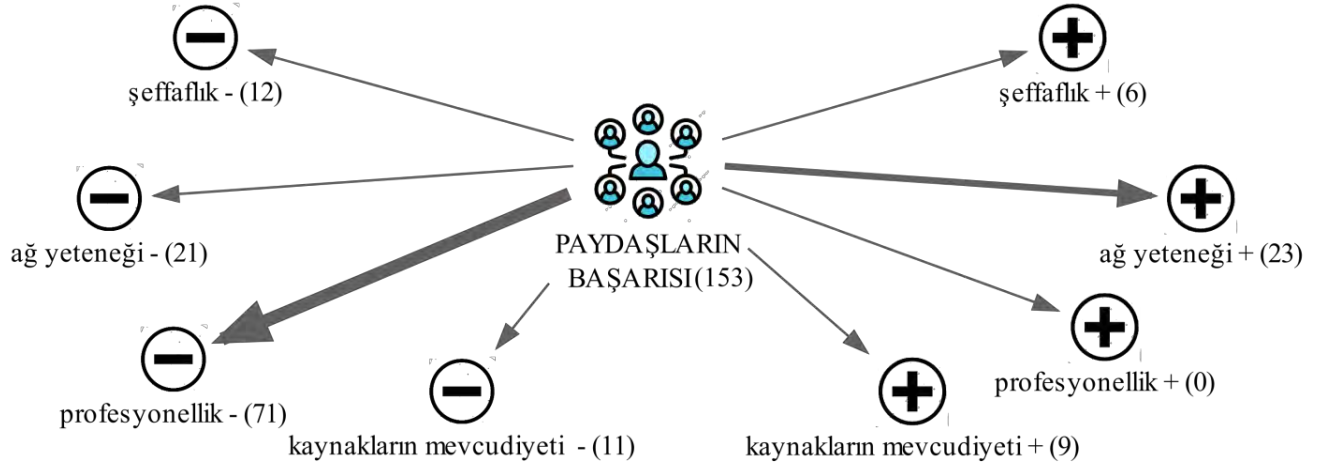
Şekil 1. Katılımcılara Dair Demografik Veriler

Analizlerde, Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali'nin düzenlenmesinde etkin görev alan paydaşların başarılarını tespit etmek amacı ile oluşturulmuş kodlar, olumlu ve olumsuz ifade kategorileri altında toplanmıştır. Tablo 1'de festivalin, düzenlenme aşamasında etkin görev alan paydaşlar ve yöre haklından oluşan katılımcıların tümünün mülakatlarında paydaşların başarısına dair kullandıkları olumlu ve olumsuz ifadelerin sıklıkları gösterilmektedir. Mülakat deşifrelerine MaxqDa 2020 Nitel analiz programı vasıtası ile ilgili boyut ve alt boyutlara dair olumlu ve olumsuz görüşler iki grup altında değerlendirilmiş ve bu kısma toplamda 153 açık kod atanmıştır. *Paydaşların başarısı* ile ilgili ifadeler arasında olumsuz olanlar %75,16 (f=115), olumlu olanlar %24,84 (f=38) dağılım göstermiştir. Katılımcılar, etkinlikte görev alan paydaşların başarısız olduğuna dair daha fazla ifade kullanmışlardır. Başarıyı oluşturan olumlu alt ifadeler arasında en fazla paydaşların *ağ yeteneğinden* (%15,03; f=23), olumsuz alt ifadeler arasında ise en fazla paydaşların *profesyonelliğinden* (%46,41; f=71) bahsedilmiştir.

Tablo 1. Paydaşların Başarısı

PAYDAŞLARIN BAŞARISI	+		-		G. TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%
Profesyonellik	0	0,00	71	46,41	71	46,41
Ağ Yeteneği	23	15,03	21	13,73	44	28,76
Kaynakların Mevcudiyeti	9	5,88	11	7,19	20	13,07
Şeffaflık	6	3,92	12	7,84	18	11,76
TOPLAM	38	24,84	115	75,16	153	100,00

Şekil 2’de katılımcıların *paydaşların başarısına* dair görüşlerinin dağılımı gösterilmektedir. Paydaşların başarısını olumlu etkileyen faktörler sırası ile *ağ yeteneği* (%15,03; f=23), *kaynakların mevcudiyeti* (%5,88; f=9) ve *şeffaflık* (%3,92; f=6) olurken; olumsuz etkileyen faktörler sırası ile *profesyonellik* (%46,41; f=71), *ağ yeteneği* (%13,73; f=21), *şeffaflık* (%7,84; f=12), ve *kaynakların mevcudiyeti* (%7,19; f=11) olmuştur. Buna göre katılımcılar genel olarak paydaşları başarılı bulmamakta, bunun nedeni olarak da yönetsel eksikliklerin ilk sırada yer aldığını ifade etmektedir. Diğer yandan katılımcılar paydaşların kendi içlerinde kurdukları iletişim ve paylaşım yeteneğine dair olumlu görüşler sunmaktadırlar.

Şekil 2. Katılımcıların Paydaşların Başarısına Dair Görüşlerinin Dağılımı

İlgili ifadelerle sırasıyla örnek verilecek olursa:

Profesyonellik (-)

K.1: "...Pek iyi yönetilmiyor anladığım kadarıyla yani baksanıza her şeyin internet üzerinden sunulduğu ve her türlü bilgiye bu mecra üzerinden ulaşabildiğimiz dönemde iyi organize edilmiş festivalin bir web sitesi dahi yok, ödenek peşinde koşan organize ediciler de yok... O zaman pek de iyi yürütülemiyor demek ki bu bağbozumu festivali.."

K.2: "Profosyonelleşmek adına iyi bir turizm şirketiyle neler yapılabileceği görüşülebilir... Festival için profesyonel diyemeyiz ama ... Yani amatör ruhta bir oluşum diyebiliriz."

K.3: "Açıkçası bağ bozumu festivali ile ilgili yalnızca bu festivale yönelik net bir çalışma henüz yapmadık... Biz diğer paydaşları bu şema ile ilgili bilgilendiriyoruz. Yani ekstra bir toplantıya veya başka bir

şeye karar vermiyoruz. Bence daha profesyonel yönetilmesi gerekiyor...Daha kaliteli bir hale gelebilir bu etkinlik. Şu anda birkaç kişinin omuzunda yürüyor ne yazık ki..."

K.10: *"Ne ortada ne bir organizasyon var, ne bir kültür var, ne kültürün bir tanımı var, ne o kültürün meyveleri var... İyi bir şey yapma çabasında en ufak bir problem olduğunu zannetmiyorum ama ne yol biliyorlar, ne yöntem biliyorlar."*

Ağ yeteneği(+)

K.6.: *"Bağcıların %80'i kooperatife üye diye biliyorum. Paydaşlar genelde birbirleri ile irtibat halindedir."*

K.3. *"Kooperatif, kaymakamlık, belediye aktif rol oynuyor. Bir de ilçe tarım müdürlüğü... Onu görüyorum bir çok etkinlikte. Destekleri oluyor. Tarımla ilgili kurum olarak onların rol oynadığını görüyorum ama başka katkısı olan kimler var bilmiyorum."*

K.7: *Paydaşlar, esnaf ve adadan haberdar olan insanlar. Onlar da elinden geldiği kadar yardım ediyorlar, yani ben baştan da söylüyorum bu amatörce yapılmış bir şey, daha oturaklı daha sürdürülebilir olması için daha profesyonel olması için gerekli şeyleri yerine getiriyoruz bu sene. İnşallah seneye daha profesyonel organize olacağız."*

Tablo 2'de festivalin, düzenlenme aşamasında etkin görev alan paydaşlar ve yöre halkından oluşan katılımcıların, *paydaşların başarısına* dair kullandıkları olumlu ve olumsuz ifadeler iki ayrı grup halinde gösterilmektedir. Buna göre etkinlik başarısı ile ilgili olumsuz ifadelerin, yerel halkta (%78,46; f=51), paydaşlara (%72,73; f=64) göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Her iki grup da etkinliğin *profesyonelliği* konusunda olumsuz görüş bildirirken; *ağ yeteneği* konusunda olumlu ifadeler kullanmıştır.

Tablo 2. Paydaşların Başarısının Gruplara Göre Karşılaştırması

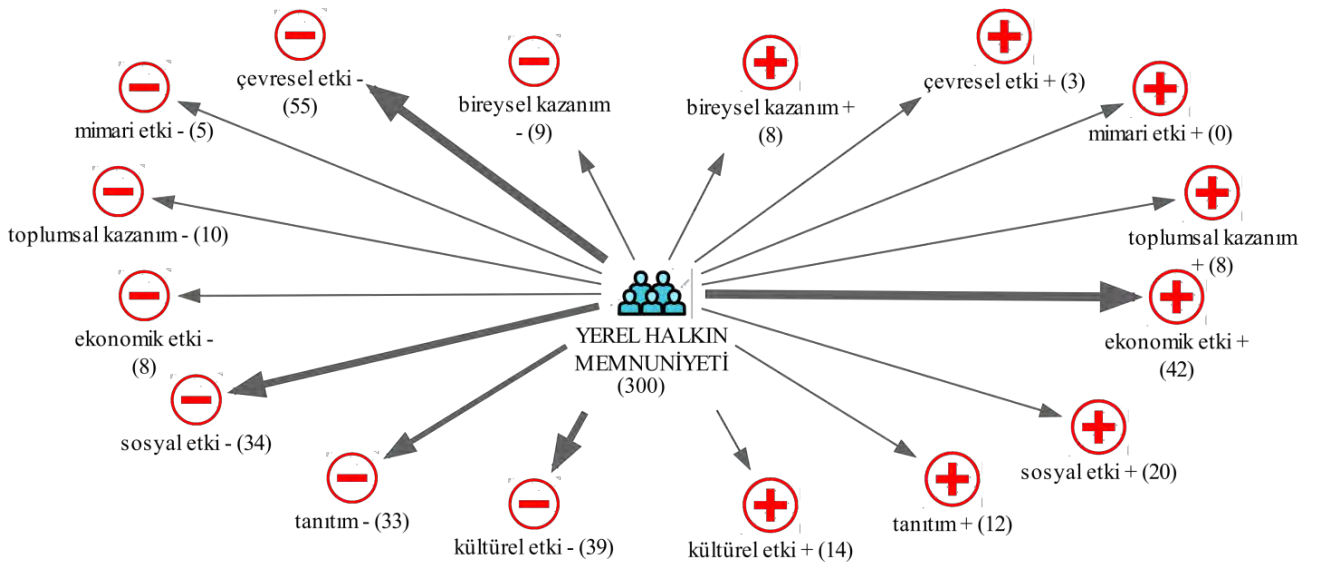
PAYDAŞLARIN BAŞARISI	Yerel Halkın Bakış Açısından				Paydaşların Bakış Açısından			
	+		-		+		-	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Profesyonellik	0	0,00	32	49,23	0	0,00	39	44,32
Ağ Yeteneği	6	9,23	13	20,00	17	19,32	8	9,09
Kaynakların Mevcudiyeti	4	6,15	2	3,08	5	5,68	9	10,23
Şeffaflık	4	6,15	4	6,15	2	2,27	8	9,09
TOPLAM	14	21,54	51	78,46	24	27,27	64	72,73
G. TOPLAM	f=65		% 100,00		f=88		% 100,00	

Tablo 3'de festivalin, düzenlenme aşamasında etkin görev alan paydaşlar ve yöre halkından oluşan katılımcıların tümünün mülakatlarında *yerel halkın memnuniyetine* dair kullandıkları olumlu ve olumsuz ifadelerin sıklıkları gösterilmektedir. İlgili boyut ve alt boyutlara dair olumlu ve olumsuz görüşler bu kısımda da iki grup altında değerlendirilmiş ve toplamda 300 açık kod atanmıştır. *Yerel halkın memnuniyeti* ile ilgili ifadeler arasında olumsuz olanlar %64,33 (f=193), olumlu olanlar %35,67 (f=107) dağılım göstermiştir. Katılımcılar, etkinlik ile ilgili olarak yerel halkın memnuniyetsizliğine dair daha fazla ifade kullanmışlardır. Memnuniyeti oluşturan olumlu alt ifadeler arasında en fazla *ekonomik* etkiden bahsedilmiş (%14; f=42), olumsuz alt ifadeler arasında ise en fazla *çevresel etki* (%18,33; f=55), üzerinde durulmuştur.

Tablo 3. Yerel Halkın Memnuniyeti

YEREL HALKIN MEMNUNİYETİ	+		-		G. TOPLAM	
	f	%	f	%	f	%
Çevresel Etki	3	1,00	55	18,33	58	19,33
Kültürel Etki	14	4,67	39	13,00	53	17,67
Sosyal Etki	20	6,67	34	11,33	54	18,00
Tanıtım	12	4,00	33	11,00	45	15,00
Toplumsal Kazanım	8	2,67	10	3,33	18	6,00
Bireysel Kazanım	8	2,67	9	3,00	17	5,67
Ekonomik Etki	42	14,00	8	2,67	50	16,67
Mimari Etki	0	0,00	5	1,67	5	1,67
TOPLAM	107	35,67	193	64,33	300	100,00

Şekil 3'de katılımcıların yerel halkın memnuniyetine dair görüşlerinin dağılımı gösterilmektedir. Yerel halkın memnuniyetini olumlu etkileyen faktörler sırası ile: ekonomik etki (%14; f=42), sosyal etki (%6,67; f=20), kültürel etki (%4,67; f=14), tanıtım (%4; f=12), toplumsal ve bireysel kazanım (%2,67; f=8) ile çevresel etki (%1; f=3) olurken; olumsuz etkileyen faktörler sırası ile çevresel etki (%18,33; f=55), kültürel etki (%13; f=39), sosyal etki (%11,33; f=54), tanıtım (%11; f=33), toplumsal kazanım (%3,33; f=10), bireysel kazanım (%3; f=9), ekonomik etki (%2,67; f=8) ve mimari etki (%1,67; f=5) olmuştur. Buna göre katılımcılar etkinlikten memnun olmadıklarını ifade etmekte, ekonomik kazanımların olumlu etkilerine rağmen, çevresel etki konusunda endişeler taşımaktadırlar.

Şekil 4. Katılımcıların Yerel Halkın Memnuniyetine Dair Görüşlerinin Dağılımı

İlgili ifadelerle sırasıyla örnek verilecek olursa:

Çevresel etki(-)

K. 1: *Bozcaada'nın kalabalığına yeni bir kalabalık eklediği için festivalin bana bir faydası olmuyor birey olarak. Yani etkinlik günleri mümkünse sokağa çıkmamam gereken günler benim için... çevre kirliliği trafik kirliliği gürültü... Trafik kazaları çok arttı. Trafikle ilgili suçlar, kusurlar oluşuyor. Yani içkili araç kullanma, ölüme yol açan kazalar eskiye göre daha fazla. Araç fazla, insan fazla. Ada kapasitesini aştı. Bu kadar kalabalık olması artık Bozcaada için iyi bir şey değil. Bu durum etkinliğe katılımı caydırıyor, beni caydırıyor."*

K.3: *"Ada halkı çok fazla insanın bir arada buraya gelmesinden yana değil, çünkü o zaman kaos başlıyor. Yani, araç trafiği ve kirlilik baş gösteriyor. Çünkü alt yapı buna yeterli değil."*

K.4: *"Günübirlik geldiği için bu insanlar, yani sabah gelip akşam geri döndükleri için çöpten başka hiçbir şey bırakmıyorlar. Şarkı söyleyip geziyorlar, ama gürültünün dışında bir şeyi yok."*

K.6: *"Çevre kirliliği her daim var. Belediye de artık hassas davranmaya başladı ama ne yapsalar engelleyemiyorlar. Araç trafiği çok çok çok zorlayıcı... Bizim evimiz merkezde değil örneğin, 2,5 km. filan uzak adaya. Feribot araç kuyruğu kimi zaman bizim evimizin önüne dek geliyor. Bu inanılmaz... Yaşlı bir teyzemiz var, evinden rum mahallesine çıkıyor, merdivenden iniyor sağa dönemiyor çünkü sağında bir meyhanenin masaları var sola da dönemiyor orası da aynı. Garsonlardan rica ediyor; evladım benim kapının önünü yine kapatmışsınız açverişin diye... Kadın onları her gün ikaz etmek zorunda kalıyor evine girip çıkamıyor, gürültüden uyuyamıyor."*

K.8 : *"Bu festival filan değil, bağların içinde katliam yapmak. Çünkü bağda üzüm kesmenin bir raconu vardır. Bağlara zarar veriliyor. Bağlara verilen zarar, bu sistemi organize edenler tarafından teşvik ediliyor. Ayrıca adada 5.000 kişi varken üstüne 5.000 kişi daha geliyor. Buradaki maliyetlerden biri, günübirlik gelen insanın temel davranışı olan atık bırakmaktır ve atığının hesabını vermek durumunda değillerdir. Ne yapar; atığını bırakır gider. Ayrıca bütün yaşam bölgelerine, sokakların hepsine restoranlar açıldı. Restoran açıldığı zaman yandaki ihtiyaç teyze uyuyamıyor gürültüden, sokaklar sigara izmaritinden geçilmiyor. Bu, gelişme gibi görünen müthiş bir dejenerasyon... Adanın gerçek halkı, yaz aylarında gerçekten nereye kaçacaklarını bilmiyorlar. İnsanların huzuru kaçıyor, gürültü kirliliği, pislik ve düzensizlikten. Can çekişiyor ada, can çekişiyor!"*

K.10: *"Çok ciddi bir kalabalık oluyor. Özellikle büyük konserler olduğu zaman taşıma kapasitesinin üzerinde bir insan yığınıyla karşı karşıya kalıyoruz. Bu, etrafta çok fazla çöp, trafik olması, girişte ve dönüşte feribot araç kuyruklarının olması, ada içersinde de ciddi bir insan kalabalığı, insan gürültüsü demek. Yani burada yaşayan halk, her ne kadar bundan para da kazanıyor olsa, artık bu kadar kalabalık olmasın diyecek noktaya geldi."*

Ekonomik etki(+)

K.5: *"Ekonomiye katkısı oluyor, çünkü adada inanılmaz bir turist akışı oluyor. Hem günübirlikçi, hem turist geliyor. O da adanın ekonomik bir kaynağı oluyor diyebilirim. O dönemde sürekli şekilde devam eden bir ziyaretçi akımı oluyor. Gelirimiz kalabalığa orantılı olduğu için %20 %30 fark ediyor."*

K.11: *"Öncelikle bağ sahibinin olumlu bir kazanımı var, çünkü aldığımız ücreti bağ sahibine veriyoruz. Biz on sene önceye kadar İstanbul'a kamyonlarca üzüm gönderen bir memlekettik, ama mal sahipleri yaşlandı, vefat edenler var, gençlik devam ettirmiyor geleneği. Yani bağcılık her sene bitiyor. Bu etkinlik %80 bağcıya yarayan etkinliktir. Bağcı, turisti kendi bağına götürüyor ve oradan kendi üzümünü kestirip para kazanıyor."*

K.8: *"Bu tür festivaller ne yapıyor biliyor musunuz? Kötünün para kazanmasını sağlıyor. Tabii, şimdi belli bir popülasyon - belli bir servis kapasitesi, bu ikisi arasında hiyerarşik bir ilişki vardır. Burada, o popülasyonun içinde zenginler, fakirler, en fakirler, iyi servis verenler, orta servis verenler, bir de en kötü servis verenler var. Normalde gidip kötü yemeği yemezsiniz. Bütçeniz yetmiyorsa ekmeğinizi peynir yersiniz, ama gidip de kötü yemek yemezsiniz. Bu festival olduğunda kapısından içeri girmeyeceğiniz, köpeğinizi bağlamayacağınız mekanlar bile tıka basa dolu, önlerinde kuyruk var. "*

K.3: *Festival olmasa, küçük üretici üzümünü bu şekilde perakende satmasa ve toptancıya verse alacağı para inanın yarısından azdır. Diğer yandan etkinlikten dolayı otel ve pansiyonların da gelir düzeyi yükseliyor.*

Herkesin tek bir derdi var burada. O dert de şu: yeni bir otel yapabilir miyim?, yatak sayısını arttırabilir miyim?, bu sene fiyatları nasıl arttırırım?, ne kadar para kazanırım?..."

K.9: "Herkesin gözünü para bürüdüğü için genel olarak yozlaşma oluyor. Biletler 70 TL, 20 TL'sini kaymakamlık alıyor sepet parası olarak, kalan 50 TL mahsule veriliyor. Bağlardan toplanan üzümün kilosu 13 TL'ye satılıyor, işçilik masrafı olmuyor. Pazar bulamayan küçük üretici için avantajlı bir durum bu. O dönemde adada ekonomik yaşam değişiyor."

K.10: "Adanın neredeyse %80-90'ı bir şekilde turizm ile ilgili hale geldi. Bunu yalnızca konaklama tesisi veya yeme içme tesisi olarak değerlendirmemek lazım. Çünkü buradaki etkinlikten minibüs sahibi de kazanç elde ediyor, gazete bayii de kazanç elde ediyor."

Tablo 4'de festivalin, düzenlenme aşamasında etkin görev alan paydaşlar ve yöre haklından oluşan katılımcıların yerel halkın memnuniyetine dair kullandıkları olumlu ve olumsuz ifadeler iki ayrı grup halinde gösterilmektedir. Buna göre memnuniyet ile ilgili olumsuz ifadelerin yerel halkta (%68,24; f=116), paydaşlara (%60,78; f=79) göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Her iki grup da etkinliğin çevresel etkileri konusunda olumsuz görüş bildirirken; ekonomik etkileri konusunda ise olumlu ifadeler kullanmıştır.

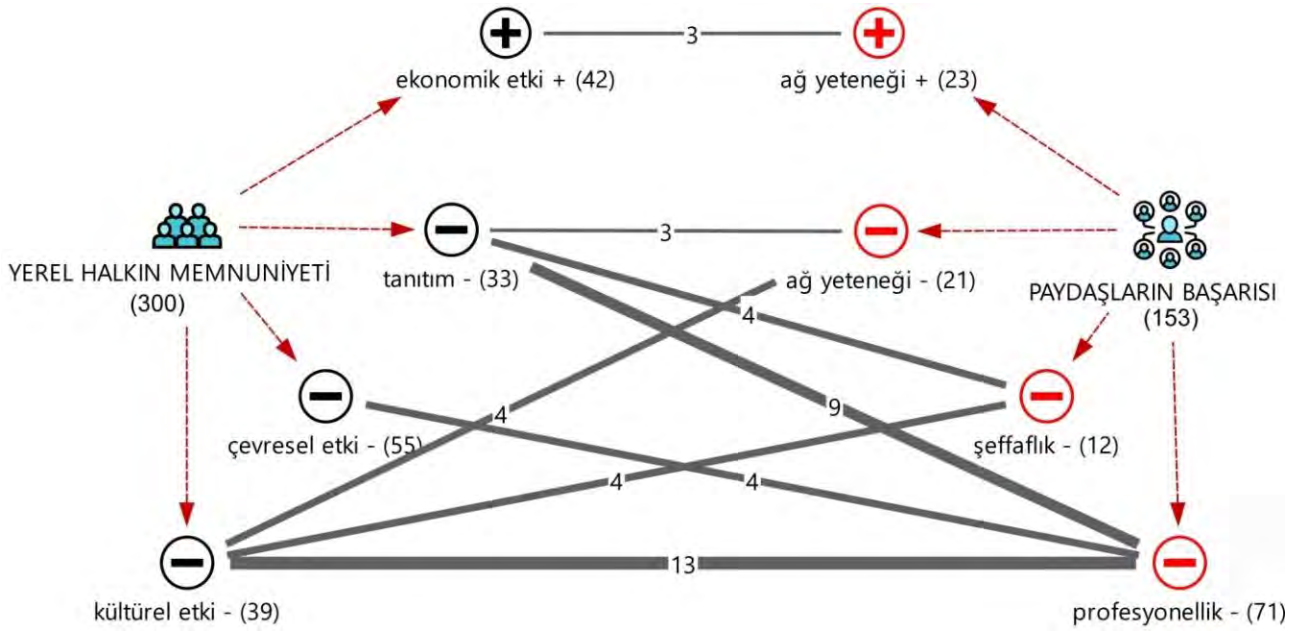
Tablo 4. Yerel Halkın Memnuniyetinin Gruplara Göre Karşılaştırması

YEREL HALKIN MEMNUNİYETİ	Yerel Halkın Bakış Açısından				Paydaşların Bakış Açısından			
	+		-		+		-	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Çevresel Etki	2	1,18	32	18,82	1	0,77	23	17,69
Kültürel Etki	5	2,94	25	14,71	9	6,92	14	10,77
Sosyal Etki	15	8,82	15	8,82	5	3,85	19	14,62
Tanıtım	7	4,12	23	13,53	5	3,85	10	7,69
Toplumsal Kazanım	4	2,35	8	4,71	2	1,54	4	3,08
Bireysel Kazanım	4	2,35	4	2,35	4	3,08	5	3,85
Ekonomik Etki	17	10,00	7	4,12	25	19,23	1	0,77
Mimari Etki	0	0,00	2	1,18	0	0,00	3	2,31
TOPLAM	54	31,76	116	68,24	51	39,24	79	60,78
G. TOPLAM	f=170		% 100,00		f=130		% 100,00	

Şekil 4'de katılımcıların ifadelerinden yola çıkarak, etkinlikte yer alan paydaşların başarısı ile yerel halkın memnuniyeti arasındaki ilişkiler gösterilmektedir (f>3). Buna göre paydaşların başarısını en yüksek frekans değeri ve oran ile olumsuz olarak etkileyen değişken olan profesyonellik (%46,41; f=71) üzerinde etkili, yerel halkın memnuniyetini oluşturan faktörler sırası ile: kültürel etki (%18,31; f=13), tanıtım (%12,68; f=9), ve çevresel etki (%5,63; f=4) olmuştur.

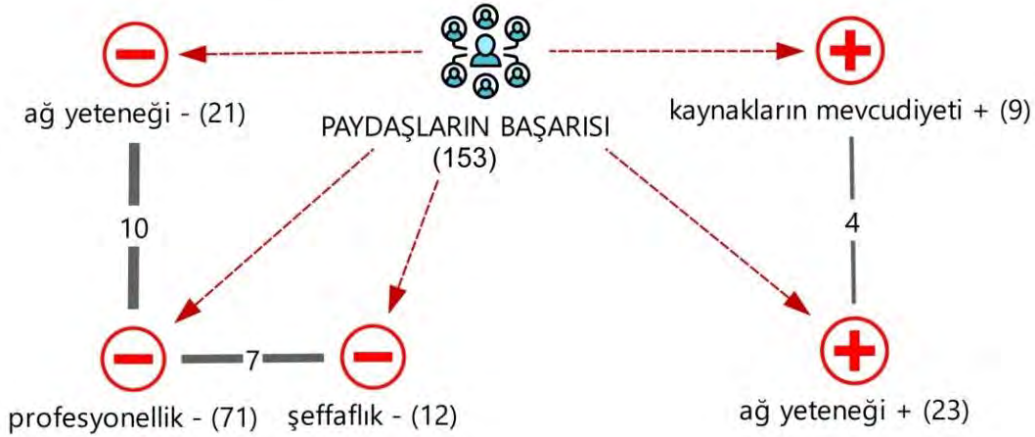
Paydaşların başarısını en yüksek ikinci frekans değeri ve oran ile olumsuz olarak etkileyen değişken olan ağ yeteneği (%13,73; f=21), üzerinde etkili, yerel halkın memnuniyetini oluşturan faktörler sırası ile kültürel etki (%19,05; f=4) ve tanıtımdır (%14,28; f=3). Paydaşların başarısını en yüksek üçüncü frekans değeri ve oran ile olumsuz olarak etkileyen değişken olan şeffaflık (%7,84; f=12), üzerinde etkili faktörler eşit düzeyde: kültürel

etki ve tanıtım (%33,33; f=4) olmuştur. Diğer yandan kaynakların mevcudiyeti (%44,44; f=9) ile ağ yeteneği arasında pozitif bir ilişki tespit edilmiştir.

Şekil 5. Yerel Halkın Memnuniyeti ve Paydaşların Başarısı Arasındaki İlişki

Şekil 5’de katılımcıların ifadelerinden yola çıkarak *etkinliği düzenleyen paydaşların başarısı* kategorisinin alt boyutlarının birbiri ile olan ilişkileri gösterilmektedir ($f>3$). Buna göre paydaşların başarısını en yüksek frekans değeri ve oran ile olumsuz olarak etkileyen değişken olan *profesyonellik* (%46,41; f=71) üzerinde etkili, diğer faktörler sırası ile: *ağ yeteneği* (%18,31; f=13) ve *şeffaflık* (%5,63; f=4) olmuştur. Paydaşların başarısını en yüksek frekans değeri ve oran ile olumlu olarak etkileyen değişken olan *ağ yeteneği* (%7,84; f=12), üzerinde etkili, faktör: *kaynakların mevcudiyeti* (%33,33; f=4) olarak tespit edilmiştir.

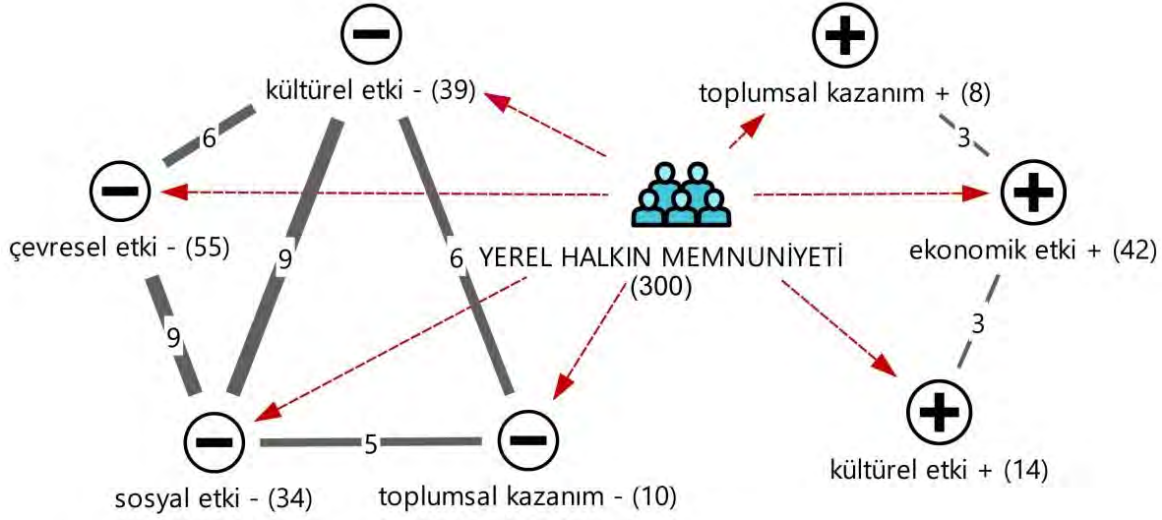

Şekil 6. Paydaşların Başarısını Etkileyen Faktörlerin Birbiri ile İlişkisi

Şekil 6’da katılımcıların ifadelerinden yola çıkarak *yerel halkın memnuniyeti* kategorisinin alt boyutlarının birbiri ile olan ilişkileri gösterilmektedir ($f>3$). Buna göre *yerel halkın memnuniyetini* en yüksek frekans değeri ve oran ile olumsuz olarak etkileyen değişken olan *çevresel etki* (%18,33; f=55) üzerinde etkili, diğer faktörler sırası ile: *sosyal etki* (%16,36; f=9) ve *kültürel etki* (%10,90; f=6) olmuştur.

Yerel halkın memnuniyetini en yüksek ikinci frekans değeri ve oran ile olumsuz olarak etkileyen değişken olan *kültürel etki* (%13; f=39) üzerinde etkili, diğer faktörler sırası ile: *sosyal etki* (%23,07; f=9) ve aynı frekans ve oranda *toplumsal kazanım* ile *çevresel etki* (%15,38; f=6) olarak tespit edilmiştir. *Yerel halkın memnuniyetini* en yüksek üçüncü frekans değeri ve oran ile olumsuz olarak etkileyen değişken olan *sosyal etki* (%11,33; f=34) üzerinde etkili, diğer faktörler sırası ile: aynı frekans ve oranda *çevresel etki* ve *kültürel etki*

(%26,47; f=9) ile *toplumsal kazanım*dır (%14,70; f=5). *Yerel halkın memnuniyetini* en yüksek frekans değeri ve oran ile olumlu olarak etkileyen değişken olan *ekonomik etki* (%14; f=42), üzerinde etkili, faktörler ise: eşit oran ve frekans değerleri ile *toplumsal kazanım ve kültürel etki* (%7,14; f=3) olmuştur.

Şekil 7. Yerel Halkın Memnuniyetini Etkileyen Faktörlerin Birbirleri ile İlişkisi

5. SONUÇ VE TARTIŞMA

Çanakkale'nin Bozcaada ilçesinde 2017 yılından beri düzenlenmekte olan ve iki gün süren kültürel etkinliklerden biri olan Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali paydaşlarının, başarı düzeyi ile adada yaşayan yerel halkın etkinlik memnuniyeti ilişkisini belirleme amacı ile gerçekleştirilen bu çalışma 6'sı yerel halktan, 6'sı paydaşlardan oluşan 12 kişilik bir çalışma grubuyla yapılan mülakatlar ile; katılımcıların ifadelerinden yola çıkılarak MaxqDA 2020 programı vasıtası ile gerçekleştirilen içerik analizi sonuçlarını içermektedir.

Araştırmaya katılan görüşmecilerin büyük kısmı (%75; f:9) lisans ve lisansüstü eğitim almış ve tamamı 30 yaşının üzerinde bireylerden oluşmaktadır. Elde edilen sonuçlara göre tüm görüşmeciler, etkinlikte görev alan paydaşların başarısız olduğuna dair görüş bildirmişlerdir. Bu konuda gruplar arasındaki farka bakıldığında her iki grup da başarısızlık vurgusu yapmış olmasına rağmen, yerel halkta bu kanının, paydaşlardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tüm görüşmeciler, başarısızlık nedeni ile ilgili en önemli faktörün, (planlama, örgütlenme, yürütme, koordinasyon, denetleme gibi yönetim fonksiyonlarının kodlandığı) profesyonellik olduğu ile ilgili ifadelerde birleşmişlerdir. Dolayısı ile etkinliğin profesyonel bir yönetim anlayışına sahip olmamasının, başarının önündeki en önemli engel olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İlgili sonuç literatür ile tutarlı durum ortaya koymaktadır (Getz, 1997; Getz 2008; Lade ve Jackson 2004; Reid ve Arcodia, 2002). Örneğin Can'a (2015) göre: etkinlik turizmde başarı için ön koşul ve en önemli faktör, etkinliğin doğru yönetilmesidir.

Analiz sonuçlarında: profesyonel yönetim anlayışının eksikliğinin, paydaşların birbirleri ile kurdukları ağ yeteneği ve halkla olan paylaşımlarındaki şeffaflık eksikliğinden yüksek düzeyde etkilendiği belirlenmiştir. Bununla birlikte maddi ve manevi kaynakların varlığının etkinlik paydaşlarının aralarında oluşturdukları ağ yeteneğini olumlu yönde etkilediği saptanmıştır. Aynı zamanda kaynakların azlığından büyük oranda olumsuz etkilenen ağ yeteneğinin kültürel yapı ve adanın tanıtımı ile ilgili yapılmış-yapılmakta olan çalışmalar ile de beslendiği ve geliştiği belirlenmiş ve ekonomik kazanımlar üzerinde olumlu etkisi saptanmıştır.

Araştırmanın ikinci kısmını oluşturan halkın memnuniyeti ile ilgili analizler, katılımcıların büyük çoğunluğunun etkinlikten memnun olmadığını ortaya koymaktadır. Memnuniyetsizlik düzeyi, yerel halkta paydaşlardan daha yüksektir. Bununla birlikte katılımcıların, ekonomik etkisinden memnun olmalarına rağmen sırasıyla etkinliğin çevresel, sosyal ve kültürel maliyetlerinden rahatsız oldukları sonucuna varılmıştır. İlgili veri literatürle örtüşmektedir (Arcodia ve Whitford, 2006; Atak ve diğ., 2017; Binbaşıoğlu ve Gültekin, 2017; Chen, 2011). Daha önce yerel halkın festivallere yönelik algıladıkları faydaların festival gelişimine destek olma niyetlerine etkisini Bozcaada örneği üzerinde inceleyen Türkmen (2020) de benzer bir

biçimde adada düzenlenen etkinliklerin sağladığı ekonomik faydanın, yerel halk tarafından yüksek düzeyde algılandığı sonucuna varmıştır. Diğer yandan literatürde daha önce yapılmış çalışmalarda var olan güvenlik ve asayiş problemleri, yoğun trafik, çevre kirliliği ve çöp sorunu, yoğun kalabalık, gürültü kirliliği, kamu malına verilen zararlar vb. (Ayhan ve Karatepe, 2015; Delamere, 1998; Small ve diğ., 2005; Wood, 2006; Kim ve diğ., 2015), etkinliklerle ilgili memnuniyeti düşüren faktörlerin her birinin Bozcaada için de geçerli olduğu, görüşmecilerde yanıtlarında sıklıkla tekrarlanan ifadelerce ortaya konmaktadır. Bununla birlikte katılımcıların memnuniyetsizliği, paydaşların profesyonellik becerilerindeki eksiklik, ağ yeteneği kurma ve şeffaflık konusundaki yetersizlikleri ile ilişkili olarak bulunmuştur.

Bilindiği gibi başarılı etkinlikler öncelikli olarak izleyici ve yerel halkın ihtiyaçlarına cevap verebilen etkinliklerdir (Swarbrooke ve Horner, 2001) ve bir etkinliğin düzenlendiği destinasyondaki yerleşik halk açısından başarısız olarak tanımlanması, o etkinliğin gelişiminin de olumsuz etkilemektedir (Sert, 2017). Bu nedenle başarılı etkinlikler için yerel halkın desteği şarttır (Şengül ve Genç, 2016). Bu çalışmada, etkinlik turizmi kapsamında değerlendirilen festivallerin yerel halk üzerindeki etkileri üzerine yoğunlaşmış ve Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali örnekleme üzerinde nitel bir araştırma yöntemi kullanılarak sonuca varılmıştır.

Araştırmanın kısıtları arasında 12 katılımcı ile sürdürülen derinlemesine mülakatların kış dönemi olması ve hava şartlarının adaya ulaşımı uzun süre engellemesi nedeni ile görüntülü on-line bağlantılar aracılığı ile gerçekleştirilmiş olması bulunmaktadır. Zaman ve maliyet sınırlamaları nedeni ile adada yapılan etkinliklerden yalnızca biri vaka olarak ele alınmıştır. Örnek olay incelemesi tekniği kullanılması araştırmanın bir başka kısıtıdır. Bu nedenle genellenmesi mümkün olmayan araştırma sonuçları yalnızca Bozcaada destinasyonu ve ilgili etkinlik özelinde değerlendirilmiştir. Dolayısıyla festival başarıları ile yerel halk memnuniyeti arasındaki ilişkilerin farklı örneklerle ve destinasyonlarda tekrar edilerek nicel çalışmalarla da desteklenmesi daha kapsamlı sonuçlara ve genellemelere ulaşılmasını sağlayacaktır. Konu hakkında yapılacak nitel ve nicel araştırmaların sayısının artırılması etkinliklerin başarılarının artırılması açısından önem arz etmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksu, M., Gezen, A. ve Özcan, S. (2017). Turistlerin yöresel mutfak tercihleri ile ilgili bir araştırma: Bozcaada örneği, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(2), 125-137.
- Arastaman, G., Fidan, İ.Ö., ve Fidan, T. (2018). Nitel araştırmada geçerlik ve güvenilirlik: kuramsal bir inceleme, *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 37-75.
- Arcodia, C. ve Whitford M. (2006). Festival attendance and the development of social capital, *Journal of Convention & Event Tourism*, 8 (2), 1-18.
- Argan, M. (2007). *Eğlence Pazarlaması*, Ankara, Detay Yayınevi.
- Atak, O., Tatar, S. ve Tunaseli, A. (2017). Kültürel miras oluşumunda festivallerin yeri ve önemi: Fethiye müzik köyü üzerine bir değerlendirme. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(52), 1396-1409.
- Atçı, D., Unur, K. ve Gürsoy, D. (2016). The Impacts of hosting major sporting events: resident's perceptions of the mediterranean games 2013 in Mersin, *International Review of Management and Marketing*, 6(1), 139-145.
- Ayhan, Ç.K. ve Karatepe, İ. (2015). Bozcaada'nın doğal ve kültürel peyzaj değerlerinin korunmasında Cittaslow kavramının uygulanabilirliği üzerine bir araştırma. *Eko-Gastronomi Dergisi*, 1(2) 61.-75
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: nitel bir araştırma nasıl yapılır?, *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5, 426-438.
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi, *DEUHFED*, 9(1), 23-28.
- Binbaşıoğlu, H. ve Gültekin, B. (2017). Vatandaşların Malatya'da düzenlenen fuar ve festivallerin sosyal etkisine karşı tutumları, *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 3(2), 1-13.

- Bozcaada Kaymakamlığı. (2021). Ekonomik Durum, <http://bozcaada.gov.tr/ekonomik-durum>, (Erişim Tarihi: 18.12.2021).
- Bozcaada Kültür Sanat Etkinlikleri. (2021). <http://www.bozcaada.bel.tr/etkinlikler2/2015-kultur-sanat-ve-bagbozumu-festivali/>, (Erişim Tarihi: 20.10.2021).
- Burgan, B. ve Mules, T. (1992). Economic impact of sporting events, *Annals of Tourism Research*, 19(4), 700-710.
- Can, E. (2015). Boş zaman, rekreasyon ve etkinlik turizmi ilişkisi, *İstanbul Journal of Social Sciences*, 10, 1-17.
- Chen, S.C. (2011). Residents perceptions of the impact of major annual tourism events in Macao: Cluster analysis, *Journal of Convention & Event Tourism*, 12(2), 106-128.
- Cizmic, E. ve Causevic, A. (2017). Impact of event tourism in a tourist destination quality of experience - Case of the Sarajevo film festival, *Universal Journal of Management*, 5(7), 332-340.
- Çavuşoğlu, M. (2012). Bozcaada üzüm tarımı turizmi ve elektronik tatil tasarım site uygulaması, *International Journal of Social and Economic Sciences*, 2(2), 49-54.
- Çoban, Ö., ve Ardiç Yetiş, Ş. (2020). Is Bozcaada International Festival of Ecological Documentary (BIFED) a green event?, Gürsoy, D., Nunkoo, R., ve Yolal, M. (Ed.), *Festival and Event Tourism Impacts*, New York, Routledge, 99-108.
- Çoban, Ö., Doğan, M., ve Kaya, O. (2017). Etkinliklerin mevsimsellik sorununun çözümünde araç olarak kullanılması: Bozcaada örneği, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(4), 347-359.
- Daniels, M.J., Norman, W.C. ve Henry, M.S. (2004). Estimating income effects of a sport tourism event, *Annals of Tourism Research*, 31(1), 180-199.
- Dardeniz, A., Eker, M., Yancar, A., Gökbayrak, Z., Bahar, E. ve Kahraman, K.A. (2011). Çanakkale’de Bozcaada çavuşu üzüm çeşidi ve karşılaşılan sorunlar, Uluslararası Katılımlı I. Ali Numan Kırac Tarım Kongresi ve Fuarı, 27-30 Nisan 2011, Eskişehir, 2567-2582.
- Delamere, T.A. (1998). Development of a scale to measure local resident attitudes toward the social impact of community festivals, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Alberta: University of Alberta.
- Delamere, T.A. (2001). Development of a scale to measure resident attitudes toward the social impact of community festivals, part II: Verification of the scale, *Event Management*, 7, 25-38.
- Dinaburgskaya, K. ve Ekner, P. (2010). Social impacts of the way out west festival on the residents of the city of Göteborg. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gothenburg: University of Gothenburg, School of Business, Economics and Law.
- Durmaz, U. (2017). Türkiye’de Etimolojik Anlamını Koruyan İki Panayır: Bozcaada Aya Paraskevi ve Gökçeada Meryem Ana Panayırı, *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 10(20), 277-290.
- Dwyer, L., Forsyth, P. ve Spurr, R. (2006). Assessing the economic impacts of events: A computable general equilibrium approach, *Journal of Travel Research*, 45(1), 59-66.
- Dwyer, L., Mellor, R., Mistilis, N. ve Mules, T. (2000). A Framework for evaluating and forecasting the impacts of special events, J. Allen, R. Harris, L.K. Jago ve A.J. Veal (Ed.). *Events beyond 2000: Setting the agenda*, Sydney, Australian Centre for Event Management, 31-45.
- Ercan, F., ve Civelek, M. (2020). Rekreasyon faaliyetleri kapsamında etkinlik ve festivallerin destinasyon imajına etkisi, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 653-664.
- Erden, Ö.İ. ve Yolal, M. (2016). Residents’ Socio-economic perceptions of an international fair, *GeoJournal of Tourism and Geosites*, 18(2), 152-161.
- Fredline, L., Jago, L. ve Deery, M. (2003). The development of a generic scale to measure the social impacts of events, *Event Management*, 8(1), 23-37.
- Gelan, A. (2003). Local economic impacts: The British Open, *Annals of Tourism Research*, 30(2), 406- 425.
- Getz, D. (1997). *Event Management and Event Tourism*. New York, Cognizant Communication Corporation.

- Getz, D. (2008). Event tourism: Definition, evolution, and research, *Tourism Management*, 29(3), 403-428.
- Guba, E.G., ve Lincoln, Y.S. (1982). Epistemological and methodological bases of naturalistic inquiry. *ECTJ*, 30(4), 233-252.
- Guba, E.G. ve Lincoln, Y.S. (1994). Competing paradigms in qualitative research, *Handbook of Qualitative Research*, 2(105), 163-194.
- Gül, M. ve Şeyhanlıoğlu, H.Ö. (2021). Yerel halkın festival turizmüne yönelik algılarının değerlendirilmesi: uluslararası Kahramanmaraş dondurma ve kültür sanat festivali örneği, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 506-523.
- Gürsoy, D. ve Kendall, K.W. (2006). Hosting mega events-modelling locals' support, *Annals of Tourism Research*, 33(3), 603-623.
- Gürsoy, D., Jurowski, C. ve Uysal, M. (2002). Resident attitudes: A structural modeling approach. *Annals of Tourism Research*, 29(1), 79-105.
- Gürsoy, D., Kim, K. ve Uysal, M. (2004). Perceived impacts of festivals and special events by organizers: an extension and validation, *Tourism Management*, 25, 171-181.
- <http://www.bozcaada.bel.tr/etkinlikler>, (Erişim Tarihi: 09.06.2022)
- <http://www.bozcaada.gov.tr/nufus-durumu> (Erişim Tarihi: 08.06.2022).
- https://www.bozcaadarehberi.com/ilk_bakis/, (Erişim Tarihi: 09.06.2022)
- İlgar, S.C. ve İlgar, M.Z. (2014). Nitel veri analizinde bilgisayar programları kullanılması, *İZÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(5), 31-78.
- Janiskee, J.R. (1994). Some macro scale growth trends in America's community festival industry, *Journal of Festival Management ve Event Tourism*, 2(1), 10-14.
- Jepson, A.S. ve Clarke, A. (2013). Community festivals and community development: inclusive or exclusive events. research themes in events, Wallingford, CT: CABI.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Kim, W., Jun, H.M., Walker, M. ve Drane, D. (2015). Evaluating the perceived social impacts of hosting large-scale sport tourism events: Scale development and validation, *Tourism Management*, 48, 21-32.
- Kim, Y. H., Kim, M., Ruetzler, T. ve Taylor J. (2010). An Examination of festival attendees' behavior using SEM. *International Journal of Event and Festival Management*, 1(1), 86-95.
- Kim, Y., Kim, S. ve Agrusa, J. (2008). An investigation into the procedures involved in creating the Hampyeong Butterfly Festival as an ecotourism resource, successful factors, and evaluation, *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 13 (4), 357-377
- Kömürcü, G., Boz, M., ve Aydın, Ş. (2014). Etkinlik Turizmi Çeşidi Olarak Festivaller: Bozcaada Yerel Tatlar Festivali Örneği, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimleri Dergisi*, 13(25), 221-237
- Kömürcü, G. (2013). Etkinlik Turizmi Çeşidi Olarak Festivaller: Bozcaada Yerel Tatlar Festivali Örneği (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale: Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ABD
- Kömürcü, S. ve Küçükaltan, G.E. (2020). Etkinlik turizmi ve inanç turizmi paradoksu: hac seyahatlerinin turizm yazınındaki yerini belirlemeye yönelik bibliyometrik bir analiz, *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi-International Journal of Society Researches*, 15(24), 2720-2745.
- Kömürcü, S., Sarıbaş, Ö., ve Akbaba, A. (2018). Yerel kültürel festivallerde katılımcı deneyimleri: Manisa Mesir Macunu Festivali örneği, 3. *International Eastern Mediterranean Tourism Symposium*, 20-21 Nisan 2018, Hatay, 88-99.

- Küçük, E., ve Saatçi, G. (2022). Yerel etkinliklerde gastronomi mirasının yaşatılması üzerine bir araştırma: Çanakkale örneği, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 184-201.
- Lade, C. ve Jackson, J. (2004). Key success factors in regional festivals: Some Australian experiences, *Event Management*, 9, 1–11.
- Li, X., Wan, Y.K.P., ve Uysal, M. (2020). Is QOL a better predictor of support for festival development? A social-cultural perspective, *Current Issues in Tourism*, 23(8), 990- 1003.
- Mair, J. (2011). Events and climate change: An Australian perspective, *International Journal of Event and Festival Management*, 2(3), 245-253.
- Patton, M.Q. (2005). *Qualitative Research*, New York, John Wiley & Sons, Ltd.
- Pavlukovic, V., Armenski, T. ve Alcantara-Pilar, J. M. (2017). Social impacts of music festivals: does culture impact locals' attitude toward events in Serbia and Hungary?, *Tourism Management*, 63, 42-53.
- Reid, S. (2007). Identifying social consequences of rural events, *Event Management*, 11, 89-98.
- Robertson, M., Rogers, P. ve Leask, A. (2009). Progressing socio-cultural impact evaluation for festivals, *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 1(2), 156-169.
- Saatçi, G., ve Demiral, N.Ö. (2018). Yöresel yemeklerin yiyecek-içecek işletmelerinin menülerinde yer alma düzeylerinin belirlenmesi: Bozcaada örneği. The Congress Book Of Full Texts -IWACT 2018, 330-340.
- Seale, C. (1999). Quality in qualitative research, *Qualitative Inquiry*, 5(4), 465-478.
- Sert, A.N. (2017). Festivallerin yerel halk üzerindeki sosyal etkileri: Beypazarı örneği, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 38, 187-199.
- Small, K. (2007). Social Dimensions of Community Festivals: An application of factor analysis in the development of the social impact perception (SIP) scale, *Event Management*, 11: 45–55.
- Small, K., Edwards, D. ve Sheridan, L. (2005). A flexible framework for evaluating the socio-cultural impacts of a (small) festival, *International Journal of Event Management Research*, 1(1), 66-77.
- Song, Z., Xing, L., ve Chathoth, P. K. (2015). The effects of festival impacts on support intentions based on residents' ratings of festival performance and satisfaction: A new integrative approach, *Journal of Sustainable Tourism*, 23(2), 316–337.
- Subaşı, M., ve Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426.
- Sullivan D. ve Jackson, M.J. (2002) Festival tourism: a contributor to sustainable local economic development?, *Journal of Sustainable Tourism*, 10(4), 325-342.
- Swarbrooke, J. ve Horner, S. (2001). *Business Travel and Tourism*, Oxford, Butterworth Heinemann.
- Şengül, S. ve Genç, K. (2016). Festival turizmi kapsamında yöresel mutfak kültürünün destekleyici ürün olarak kullanılması: Mudurnu İpekyolu Kültür Sanat ve Turizm Festivali örneği, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23, 79-89.
- Tashakkori, A., ve Teddlie, C. (2010). *Sage Handbook Of Mixed Methods in Social & Behavioral Research*, Thousand Oaks-CA, Sage.
- Tassiopoulos, D. ve Johnson, D. (2009). Social Impacts of Events, R. Raj ve J. Musgrave (Ed.), *Event Management and Sustainability*, Wallingford: Cabi, 76-89.
- Timur, M.N., Çevik, S. ve Kıyık, K.G. (2014). Etkinlik turizmi: kültür başkenti etkinliklerinin başarı unsurları üzerine bir değerlendirme, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(2/1), 56-83.
- Turko, D.M. ve Kelsey, C.W. (1992). *Determining The Economic Impact of Recreation Special Events*, Alexandria, VA National Recreation and Park Association.

- Türkmen, S. (2020). Yerel halkın festivallere yönelik algıladıkları faydaların festival gelişimine destek olma niyetleri üzerindeki etkileri: Bozcaada örneği, *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism Recreation and Sports Sciences*, 3 (1), 47-61
- VERBI Software. (2019). MAXQDA 2020 [computer software]. Berlin, Germany: VERBI Software, maxqda.com.
- Volgger, M., ve Pechlaner, H. (2014). Requirements for destination management organizations in destination governance: Understanding DMO success, *Tourism Management*, 41, 64-75.
- Wagen, L.V.D. (2007). *Human Resource Management for Events, Managing the Event Workforce*, Butterworth-Heinemann: Elsevier.
- Wood, E.H. (2006). Measuring the social impacts of local authority events: A pilot study for a civic pride scale, *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing*, 11, 165-179.
- Woosnam, K.M., VanWinkle, C.M. ve An, S. (2013). Confirming the festival social impact attitude scale in the context of a rural Texas cultural festival, *Event Management*, 17, 257-270.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, K. (2010). Raising the quality in qualitative research, *Elementary Education Online*, 9(1), 79-92.
- Yolal, M., Çetinel, F. ve Uysal, M. (2009). An examination of festival motivation and perceived benefits relationship: Eskişehir international festival, *Journal of Convention & Event Tourism*, 10(4), 276-291.
- Yolal, M., Gürsoy, D., Uysal, M., Kim, H.L. ve Karacaoğlu, S. (2016). Impacts of festivals and events on residents' well-being, *Annals of Tourism Research*, 61, 1-18.